

DOI <https://doi.org/10.32782/chc.v057.2025.9>

Національного університету «Одеська юридична академія»

Вашкович В.В., в свою чергу, за результатами аналізу судових справ приходила до висновків «про наявність проблематики в частині отримання волонтерами виплат належної їм одноразової грошової допомоги, а також статусу учасника бойових дій. Додатково зазначала, що такі волонтери мають право на оформлення статусу інваліда війни з відповідними виплатами та пільгами» [7, с. 98, 194].

Особливої уваги заслуговує дисертаційне дослідження Дробіної І.О. з питання правового забезпечення надання волонтерської допомоги Збройним Силам України, в межах якого «був проведений історико-правовий аналіз цієї діяльності, правове регулювання волонтерських організацій та волонтерів щодо забезпечення надання допомоги Збройним Силам України та запропоновані шляхи удосконалення такого регулювання. Крім того, складовою правового статусу волонтерів визначено гарантії, які створюють умови для реального здійснення прав та виконання обов'язків у сфері волонтерства». [8, с. 14–15, 78–79].

Крім того, Дробіною І.О. наголошено про внесені до Закону України від 19 квітня 2011 року № 3236-V «Про волонтерську діяльність» зміни щодо «соціального захисту членів сімей загиблих волонтерів чи поранених волонтерів внаслідок контузії, травми або каліцтва, отриманих під час надання волонтерської допомоги в районах проведення антитерористичної операції, здійснення заходів з забезпечення національної безпеки і оборони» та зазначено про роль Міністерства у справах ветеранів України в частині призначення одноразової грошової допомоги у перелічених випадках [8, с. 85, 121]. В свою чергу, порядок виплати такої допомоги в межах зазначеної наукової праці Дробіною О.І. детально не досліджувався.

Жука Л.О. «в ході дослідження політологічного виміру волонтерського руху в контексті антитерористичної операції в Україні також зазначала про наявність передбаченої законом матеріальної допомоги пораненим волонтерам та сім'ям загиблих волонтерів» [9, с. 71].

Мазій І.В., в свою чергу, «здійснила класифікацію гарантій волонтерської діяльності, розділивши їх на загальні («діяльність яких пов'язана з наданням волонтерської допомоги в соціальному напрямку») та спеціальні («діяльність яких пов'язана з наданням волонтерської допомоги в безпековому та оборонному напрямку»). До спеціальних гарантій, в свою чергу, відносила належні види одноразової грошової допомоги у випадках загибелі (смерті) або інвалідності волонтера» [10, с. 77].

Поряд з цим, Ольховський М.А. вважав, що «ст. 6 Закону України «Про волонтерську діяльність» щодо виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі або інвалідності волонтера внаслідок поранення, отриманого саме під час надання волонтерської допомоги в районі проведення АТО, бойових дій та збройних конфліктів є соціально несправедливою, покликаною виключно зекономити державні кошти й виокре-

мити цю категорію волонтерів. Всі добровольці повинні мати рівні права і обов'язки згідно з чинним законодавством, оскільки особи, задіяні, наприклад, у зоні техногенної катастрофи чи надзвичайної ситуації не менше ризикують життям і здоров'ям» [11, с. 153].

Також варто зазначити, що Панченко А.О. досліджувала «правове забезпечення волонтерської діяльності, в ході чого прийшла до висновків про недосконалість нормативно-правової бази у сфері регулювання волонтерської діяльності, а також щодо недостатнього опрацювання її правового забезпечення в спеціальній літературі, зокрема фрагментарного висвітлення проблем, відсутності єдності серед науковців щодо юридичної природи цього явища» [12].

Метою статті є дослідити особливості надання одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, а також запропонувати шляхи покращення стану справ щодо здійснення таких виплат.

Виклад основного матеріалу. Частиною першою статті 6 Закону України від 01 січня 2024 року № 3236-VI «Про волонтерську діяльність» передбачено, що «у разі загибелі (смерті) волонтера під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України, бойових дій та збройних конфліктів сім'ї загиблого (померлого), його батькам та утриманцям виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 500 прожиткових мінімумів, встановлених законом для працездатних осіб».

В свою чергу, відповідно до частини другої зазначеної статті, у разі встановлення інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого за аналогічних обставин, йому виплачується одноразова грошова допомога, розмір якої залежить від встановленої групи інвалідності, а саме: «у разі встановлення інвалідності I групи – 250 прожиткових мінімумів, встановлених законом для працездатних осіб, у разі встановлення інвалідності II групи – 200 прожиткових мінімумів, встановлених законом для працездатних осіб, у разі встановлення інвалідності III групи – 150

прожиткових мінімумів, встановлених законом для працездатних осіб». [3, 6].

Загалом, про наявність вказаних видів грошової допомоги вже зазначали такі українські вчені, як Блоха Я.Є., Дробіна О.І., Жужа Л.О., Мазій І.В..

Відповідно до статті 7 Закону України «Про державний бюджет України на 2025 рік» з 1 січня 2025 року прожитковий мінімум для працездатних осіб складає 3028 гривень. [13, 7].

Таким чином, станом на травень 2025 року, у разі встановлення інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва) за визначених обставин передбачені виплати на користь останнього у розмірі 454,2 тис. грн (III група інвалідності), 605,6 тис. грн (II група інвалідності) та 757,0 тис. грн (I група інвалідності відповідно), у разі його загибелі – виплата у розмірі 1 514,0 тис. грн на користь сім'ї загиблого (померлого), його батьків та утриманців.

Щодо порядку та умов виплат одноразової грошової допомоги зазначаємо.

Виходячи зі змісту частини третьої статті 6 Закону України від 01 січня 2024 року № 3236-VI «Про волонтерську діяльність», вказані види одноразової грошової допомоги виплачуються в порядку, на умовах та за рішенням органу, визначених Кабінетом Міністрів України. Відповідний орган приймає рішення «на підставі звернення набувачів цієї допомоги до нього, довідки судово-медичної експертизи про причини смерті або довідки про характер отриманих поранень в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України, а також, у разі необхідності, свідчень керівника одного з підрозділів Збройних Сил України, інших військових формувань, правоохоронних органів, органів державної влади, який перебуває безпосередньо в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та/або іншої країни проти України, бойових дій та збройних конфліктів».

В свою чергу, постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 604 «Деякі питання виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та/або іншої країни проти України, бойових дій та збройних конфліктів» (далі – Постанова № 604) затверджено «Порядок та умови виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та/або іншої країни проти України, бойових дій та збройних конфліктів» (далі – Порядок) [14, 1].

Поряд з цим, пунктом 3 Порядку визначено, що «одноразова грошова допомога призначається у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), якщо смерть/поранення волонтера настали під час надання волонтерської допомоги Збройним Силам, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам під час дії особливого періоду, правового режиму надзвичайного чи воєнного стану, проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та/або іншої країни проти України».

Звертаємо увагу, що надання волонтерської допомоги саме Збройним Силам, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам стало обов'язковою умовою для виплати зазна-

ченої одноразової грошової допомоги зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 310 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 604» [15]. До дати набуття чинності цією постановою (11 квітня 2024 року), на отримання вказаних видів одноразової грошової допомоги також мали право волонтери (члени їх сімей – у разі загибелі (смерті) останніх), смерть/поранення яких настали під час надання волонтерської допомоги громадянам, органам державної влади за визначених умов.

Виходячи з аналізу пунктів 6 та 7 Порядку, розуміємо, що для виплати одноразової грошової допомоги волонтером, якому встановлена інвалідність внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), або членами сім'ї, батьками та утриманцями загиблого (померлого) волонтера (їх законними представниками або уповноваженими особами) подаються відповідні письмові заяви згідно з додатками 1 або 2 разом з документами, що додаються до такої заяви.

Вказаний пакет документів подається до Міжвідомчої комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера, яка утворена Міністерством у справах ветеранів України паперовій формі шляхом надсилання її засобами поштового зв'язку або через центр надання адміністративних послуг.

В свою чергу, у переліку документів, що додаються до таких письмових заяв, зазначені як необов'язкові (наприклад, «копія договору про провадження волонтерської діяльності або договору про надання волонтерської допомоги»), які подаються за наявності, так і обов'язкові, зокрема «свідчення командира (начальника) одного з підрозділів Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів, який перебуває безпосередньо в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації та/або іншої країни проти України, бойових дій та збройних конфліктів, про надання волонтером волонтерської допомоги» (далі – Свідчення командира (начальника)).

Щодо Свідчення командира (начальника) вбачаємо певну проблематику та зазначаємо наступне.

Так, за інформацією Міністерства у справах ветеранів України, зразок такого документа відсутній. Разом з тим, при оформленні командиром військової частини (Збройних Сил України, Нацгвардії або іншого військового формування) свідчення (довідки) обов'язково зазначаються місце, дата та військове формування, якому надавалася волонтерська допомога [4].

Припускаємо, що відсутність єдиного визначеного зразка документа про обставини отримання поранення (загибелі) волонтера, а також невизначеність процедури звернення для його отримання може призводити до нереалізації права на виплату одноразової грошової допомоги особами, що таке право набули.

Також погоджуємось з Вашкович В.В., яка в ході аналізу судових справ вбачала проблему у виплатах волонтерам належної їм одноразової грошової допомоги та [7, с. 98] та Панченко А.О. яка прийшла до висновків «про недосконалість нормативно-правової бази у сфері регулювання волонтерської діяльності, а також щодо недостатнього опрацювання її правового забезпечення в спеціальній літературі» [12].

В свою чергу, Інструкцією з діловодства у Збройних Силах України, затвердженою наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 31 січня 2024 року № 40 (із змінами) (далі – Інструкція з діловодства у ЗС України) встановлюються «загальні вимоги до документування управлінської інформації та організації роботи з документами, створеними в паперовій та електронній формі в Апараті Головнокомандувача Збройних Сил України, Генеральному штабі Збройних Сил України, командуваннях видів, родів військ (сил) Збройних Сил України, органах військового управління, штабах угруповань військ (сил), військових частинах (установах) Збройних Сил України (далі – військові частини, установи), включаючи їх підготовку, реєстрацію, облік, зберігання і контроль за виконанням» [16, 1.1].

Отже вбачається, що підготовка такого документа як Свідчення командира (начальника), його реєстрація, облік, зберігання та, в подальшому, надання за запитом волонтеру або батькам та утриманцями загиблого (померлого) волонтера (їх законним представникам або уповноваженим особам) повинно відповідати вимогам Інструкції з діловодства у ЗС України.

В свою чергу, види документів, що створюються у Збройних Силах України, визначені пунктом 2.1.6 Інструкції з діловодства у ЗС України. Такого документа як «Свідчення (командира, начальника)» вказаним переліком не передбачено.

Постає питання щодо документального оформлення такого Свідчення командира (начальника), щодо чого зазначаємо наступне.

Пунктом 2.1.1 Інструкції з діловодства у ЗС України визначено, що «підставою для створення документів у військовій частині (установі) є необхідність у засвідченні наявності та змісту управлінських дій, передача, зберігання і використання інформації протягом визначеного часу».

Вбачається, що саме потреба у зберіганні і подальшому використанні інформації про смерть (загибель)/поранення волонтера з метою подальшого отримання одноразової грошової допомоги особами, що мають на це право, може слугувати підставою створення відповідного документа у військовій частині.

Щодо форми Свідчення командира (начальника) вважаємо, що такі відомості не можуть бути надані у формі довідки, оскільки відповідно до пункту 2.8.4 Інструкції з діловодства у ЗС України, довідки видаються працівникам Збройних Сил України, особам, звільненим із військової служби, членам їх сімей. Вказаний перелік є виключним.

У зв'язку з чим, приходимо до висновку, що у зв'язку з відсутністю затвердженого зразка Свідчення командира (начальника), таке свідчення створюється у довільній формі за видом документа «службовий лист» з обов'язковим зазначенням:

- «обов'язкових реквізитів документа, а саме найменування військової частини – автора документа, дату, реєстраційний індекс, заголовок до тексту, текст, підпис (пункт 2.1.8 Інструкції з діловодства);
- місця, дати та військового формування, якому надавалась волонтерська допомога (відомості з листа Міністерства у справах ветеранів України від 09 травня 2025 року № 9728/1.3/3.1-25)» [16].

Крім того, на нашу думку в реквізиті тексту такого документа обов'язково повинні бути відображені фактичні обставини отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) або загибелі (смерті) волонтера та відомості, які дозволяють однозначно його ідентифікувати.

Разом з тим вбачається, що командир військової частини (підрозділу), відображаючи вищезазначені відомості у свої свідченнях, повинен оперувати достовірними, документально підтвердженими даними з посиланням на відповідні підстави, не допускаючи викривлення її змісту.

Для вирішення цього питання пропонуємо наступний механізм.

Пунктом другим наказу Міністерства оборони України від 05 лютого 2024 року № 80/нм у новій редакції викладено Інструкцію з ведення Історичного

формуляра, Історичної довідки та Журналу бойових дій, затверджену наказом Міністерства оборони України від 06 жовтня 2020 року № 363 [17, 2].

Пунктом 2 розділу IV цієї Інструкції визначено, що «ведення Журналу бойових дій здійснюється у довільній формі на підставі оперативних директив, бойових наказів, розпоряджень, зведень, бойових донесень, тощо, а також усних розпоряджень старших начальників і командирів» [17].

Виходячи з вимог пункту 2 розділу IV зазначеної Інструкції, пропонується:

- «зобов'язати командирів військових частин, в районах відповідальності яких волонтером отримано поранення (контузію, травму або каліцтво) або загинув (помер) волонтер, забезпечити внесення до журналу бойових дій військових частин інформації про місця, дати та військові формування, яким надавалась волонтерська допомога, фактичні обставини отримання поранення (контузії, травми або каліцтва) або загибелі (смерті) волонтера та відомості, які дозволяють однозначно його ідентифікувати;

- зобов'язати командирів військових частин на підставі внесених записів до журналу бойових дій надавати, за запитом волонтерів або батьків та утриманців загиблих (померлих) волонтерів (їх законних представників або уповноважених осіб), Свідчення командира (начальника) з дотриманням вищенаведених вимог.

- довести такі вимоги до окремих військових частин» [17].

Вказані заходи, на нашу думку, забезпечать можливість отримання Свідчення командира (начальника) особами, які мають право на отримання одноразової грошової допомоги у зв'язку з загибеллю (смертю) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги у визначених районах.

Висновки. Пунктом 6 Закону України від 01 січня 2024 року № 3236-VI «Про волонтерську діяльність» та постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 604 передбачені виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги Збройним Силам, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам у визначених районах.

За період з лютого 2022 року по листопад 2024 року постраждало (поранено або вбито) як мінімум 50 гуманітарних працівників, але поряд з цим з 2022 року та станом на 09 травня

2025 року міжвідомчою комісією Міністерства у справах ветеранів прийнято лише 10 рішень про призначення та виплату одноразової грошової допомоги на загальну суму 11 531,90 тис грн.

Вбачаємо наявність певних бюрократичних складнощів в ході оформлення та призначення вказаних видів одноразової грошової допомоги, що може бути пов'язано, в тому числі, з невизначеністю процедури отримання обов'язкового документа – свідчення командира (начальника) одного з підрозділів Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів про надання волонтером волонтерської допомоги, зокрема відсутністю єдиного зразка та обов'язку у відповідних командирів (начальників) надавати такий документ.

За результатами системного аналізу вимог Інструкції з діловодства у ЗС України, наказу Міністерства оборони України від 05 лютого 2024 року № 80/нм та відомостей Міністерства у справах ветеранів України, викладених у листі від 09 травня 2025 року № 9728/1.3/3.1-25, нами пропонується зобов'язати відповідних командирів (начальників) вносити до журналу бойових дій військової частини визначений перелік відомостей щодо поранення (контузії, травми, каліцтва) або смерті (загибелі) волонтера та, на їх підставі, надавати відповідні свідчення особам, які мають право на отримання передбачених видів одноразової грошової допомоги з зазначенням обов'язкових реквізитів та відомостей.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Міністерство закордонних справ України. Заява МЗС України з нагоди Всесвітнього дня гуманітарної допомоги. URL: <https://mfa.gov.ua/news/zayava-mzs-ukrayini-z-nagodi-vsesvitnogo-dnya-gumanitarnoyi-dopomogi> (дата звернення: 25.05.2025).
2. Управління Верховного комісара ООН з прав людини. 2024. 27 с. URL: https://ukraine.ohchr.org/sites/default/files/2025-01/2024-12-31%20HCHR%2041st%20periodic%20report%20on%20Ukraine_UKR.pdf (дата звернення: 25.05.2025).
3. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI : станом на 1 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text> (дата звернення: 25.05.2025).
4. Лист Мінветеранів : від 09.05.2025 № 9728/1.3/3.1-25.
5. Blokha Y. Worldview principles of volunteering in Ukraine during the war. Philosophical horizons. 2023. No. 47. P. 80–88. URL: <https://doi.org/10.33989/2075-1443.2023.47.282578> (date of access: 24.06.2025).
6. Борецька Н. П., Крапівіна Г. О., Марченко І. Ф. Досягнення стабільності розвитку соціуму в глобальних змінах (на прикладі волонтерства). International science journal of management, economics & finance. 2024. T. 3, № 5. С. 29–36. URL: <https://doi.org/10.46299/j.isjmf.20240305.04> (дата звернення: 24.06.2025).
7. Вашкович В. В. Адміністративно-правове забезпечення волонтерства як складова соціальної функції держави : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ужгород, 2019. 220 с.
8. Дробіна І. О. Правове забезпечення надання волонтерської допомоги Збройним Силам України : дис. ... д-ра філософії в галузі права : 081. Київ, 2025. 220 с.
9. Жужа Л. О. Волонтерський рух у контексті антитерористичної операції в Україні: політогічний вимір : дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Запоріжжя, 2016. 153 с.
10. Мазій І. В. Державне регулювання розвитку волонтерської діяльності в Україні щодо посилення обороноздатності Держави : дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.05. Хмельницький, 2019. 251 с.
11. Ольховський М. А. Адміністративно-правовий статус та організація діяльності волонтерських організацій в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2016. 203 с.
12. Panchenko A. Volunteer activity as one of the forms of charity activity in Ukraine. Uzhhorod National university herald. Series: law. 2024. Vol. 2, no. 84. P. 113–117. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.2.14> (date of access: 24.06.2025).
13. Про Державний бюджет України на 2025 рік : Закон України від 19.11.2024 № 4059-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text> (дата звернення: 27.06.2025).
14. Деякі питання виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги в районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях : Постанова Каб. Міністрів України від 19.08.2015 № 604 : станом на 13 берез. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/604-2015-п#Text> (дата звернення: 25.05.2025).
15. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 604 : Постанова Каб. Міністрів України від 07.04.2023 № 310. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/310-2023-п#Text> (дата звернення: 27.06.2025).
16. Про затвердження Інструкції з діловодства у Збройних Силах України : Наказ Головнокомандувача ЗС України від 31.01.2024 № 40 : станом на 23 верес. 2024 р.
17. Про внесення змін до Інструкції з ведення Історичного формуляра, Історичної довідки та Журналу бойових дій : Наказ М-ва оборони України від 05.02.2024 № 80/нм.

Павленко Микола Вадимович

Деякі особливості виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України

У статті досліджується питання виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) або інвалідності волонтера внаслідок поранення (контузії, травми або каліцтва), отриманого під час надання волонтерської допомоги Збройним Силам, іншим військовим формуванням, правоохоронним органам у визначених районах.

Встановлено, що вказані виплати передбачені пунктом 6 Закону України від 01 січня 2024 року № 3236-VI «Про волонтерську діяльність» та постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 року № 604 та частково досліджувались такими українськими вченими, як Блоха Я.Є., Дробіна О.І., Жужа Л.О., Мазій І.В...

Зазначено, що не зважаючи на те, що за період з лютого 2022 року по листопад 2024 року постраждало (поранено або вбито) як мінімум 50 гуманітарних працівників, поряд з цим з 2022 року та станом на 09 травня 2025 року міжвідомчою комісією Міністерства у справах ветеранів прийнято лише 10 рішень про призначення та виплату одноразової грошової допомоги на загальну суму 11 531,90 тис грн.

Висловлена думка, що вказане є наслідком бюрократичних складнощів в ході оформлення та призначення вказаних видів одноразової грошової допомоги, що може бути пов'язано, в тому числі, з невизначеністю процедури отримання обов'язкового документа – свідчення командира (начальника) одного з підрозділів Збройних Сил, інших військових формувань, правоохоронних органів про надання волонтером волонтерської допомоги, зокрема відсутністю єдиного зразка та обов'язку у відповідних командирів (начальників) надавати такий документ.

Зазначено, що щодо вказаної проблематики виплат волонтерам належної їм одноразової грошової допомоги за результатами аналізу судових справ зазначала Вашкович В.В., а, в свою чергу, Панченко А.О. приходила до висновків про недосконалість нормативно-правової бази у сфері регулювання волонтерської діяльності.

За результатами системного аналізу вимог Інструкції з діловодства у ЗС України, наказу Міністерства оборони України від 05 лютого 2024 року № 80/нм та відомостей Міністерства у справах ветеранів України, викладених у листі від 09 травня 2025 року № 9728/1.3/3.1-25, нами пропонується зобов'язати відповідних командирів (начальників) вносити до журналу бойових дій військової частини визначений перелік відомостей щодо поранення (контузії, травми, каліцтва) або смерті (загибелі) волонтера та, на їх підставі, надавати відповідні свідчення особам, які мають право на отримання передбачених видів одноразової грошової допомоги з зазначенням обов'язкових реквізитів та відомостей.

Ключові слова: Збройні Сили України, волонтери, волонтерська діяльність, одноразова грошова допомога, свідчення командира, Міністерство у справах ветеранів України, військова агресія Російської Федерації проти України.

Pavlenko Mykola

Certain features of one-time financial assistance payments in case of death or disability of a volunteer in connection with the russian federation's military aggression against Ukraine

This article examines the issue of one-time financial assistance payments in case of death or disability of a volunteer resulting from wounds (concussion, injury, or mutilation) sustained while providing volunteer aid to the Armed Forces, other military formations, and law enforcement agencies in designated areas.

It has been established that such payments are provided for in Section 6 of the Law of Ukraine dated January 1, 2024 No. 3236-VI "On Volunteer Activities" and Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 19, 2015 No. 604, and have been partially studied by Ukrainian scholars such as Blokha Ya.Ye., Drobina O.I., Zhuzha L.O., Mazii I.V.

It is noted that despite the fact that at least 50 humanitarian workers were affected (wounded or killed) during the period from February 2022 to November 2024, the interdepartmental commission of the Ministry of Veterans Affairs has made only 10 decisions on the assignment and payment of one-time financial assistance totaling 11,531.90 thousand UAH from 2022 to May 9, 2025.

The opinion is expressed that this situation results from bureaucratic difficulties in processing and assigning these types of one-time financial assistance, which may be related, among other things, to the uncertainty of the procedure for obtaining a mandatory document – a certificate from the commander (chief) of one of the units of the Armed Forces, other military formations, or law enforcement agencies confirming the volunteer's provision of volunteer assistance, particularly the absence of a unified template and obligation for the respective commanders (chiefs) to provide such documentation.

It is noted that regarding this issue of paying volunteers their due one-time financial assistance, Vashkovych V.V. highlighted problems based on analysis of court cases, while Panchenko A.O. concluded that the regulatory framework governing volunteer activities is imperfect.

Based on a systematic analysis of the requirements of the Documentation Management Instructions in the Armed Forces of Ukraine, Order of the Ministry of Defense of Ukraine dated February 5, 2024 No. 80/nm, and information from the Ministry of Veterans Affairs of Ukraine outlined in letter dated May 9, 2025 No. 9728/1.3/3.1-25, we propose to obligate the respective commanders (chiefs) to enter a specified list of information regarding the wounding (concussion, injury, mutilation) or death of a volunteer into the combat log of the military unit and, based on this information, to provide appropriate certificates to persons entitled to receive the specified types of one-time financial assistance, indicating mandatory details and information.

Key words: Armed Forces of Ukraine, volunteers, volunteer activities, one-time financial assistance, commander's certificate, Ministry of Veterans Affairs of Ukraine, Russian Federation's military aggression against Ukraine.